

TÖRVÉNYKEZÉSI LAPOK.

Megjelennek e lapok hetenkint kétszer: szerdán és szombaton.

Szerkesztési és kiadói iroda: Belváros, Kalap-utca, 10-ik szám.

Előfizetési díj — helyben és vidéken — a január-juliusi félfévre: 5 fp.

TARTALOM: A nyilvánosság fölvételéről a polgári perrendtartás átalakításakor. III. — Váltójogi kérdés. A Pprdt. 548. §-a által értett házastársakra nézve fennálló kiváltság a személyi (váltó-) fogságról, érthető-e oly özvegyre, kinek ellátatlan gyermekei vannak? — Jogelvek: a cs. kir. legfőbb és semmitő-törvényszék által határozatilag kimondva. Folytatás. — Törvénykezési csarnok. Végtárgyalási ülés a szajnai eskütszék előtt Párisban, f. évi február 26-án. — Rögtön-bírói ítélet. — Kinevezések. — Csődnyitások — Gondnokság alá helyezések. — Fölvívások. — Szerkesztői üzenet.

A nyilvánosság fölvételéről a polgári perrendtartás átalakításakor.

III.

Hanem a mit előbbi cikkünkben a költségekre nézve mondtunk, még nem minden, s illő fölemlitnünk e részben még azt is, hogy, ha az igazságszolgáltatásnak a lehető legcsekélyebb költséggel való elrendezése az elméletben nem tűr is ellenvetést: a gyakorlatban annál nagyobb találkozik, s ez abban áll, hogy az olcsó igazságszolgáltatás valóságos élesztéke a perlekedési szellemnek; mire nézve, a sok közöl egyik okául emlitem föl a perek egyre növekedő számának: szerfölött szigorú mérséklését a költségeknek a vesztés fél javára, s a diadalmaskodó hátrányára; mely nem eredményez mást, mint hogy felbátorítsa a makacs perlekedőket: megkísérteni a perlekedést, miből csak előnyt várhat mindig, vesztéséget nem soha, vagy legfölebb is csak oly csekélyet, hogy nem riasztja őt vissza a legvakmerőbb perlekedéstől sem ⁽¹⁾.

(1) Ez, akaratlanul is eszembe juttatja azon, nemrég elhunyt „örök perlekedő“ rendszerét, ki ezt szokta volt ajánlani barátainak: „Meg vagytok győződve, hogy igazatok van? egyeztetek ki; meg vagytok

Avagy talán mégis igaz, hogy a bírói eljárás nyilvánossága, mikép mi azt ohajtanók, csakugyan annyira hátráltatná a perek elintézését, következőleg a vitás jogok elhatározását, s oly nagy költségeskedéssel járna, hogy már ez oknál fogva is mellőzendő?

Soha! sőt mi ép az ellenkezőt látjuk: a legtöbb esetben a perlekedés rövidségét, s a költségek aránylagos csökkenését — karöltve mindkettőt az igazság legmegnyugtatóbb kiszolgáltatásával.

Kár volna időt vesztegetni annak bizonyítására, hogy minél becsesebb valamely jog: annál jobban megérdemli a törvény ótalmát.

Nem minden per érdemelné meg, hogy a nyilvánosság áldásában részesüljön, hanem csak a legfontosabbak és azok, melyek eldöntése nagyobb nehézséggel járna.

Ezek elitélése a tartomány fővárosában székelő társas-bíróságokra volna bízandó; a kisebbszerűeké viszont, vagy mivel könnyebben volnának megoldhatók, vagy mert különös okoknál fogva gyorsabb ellátást igényelnének: a kerületi bírákra vagy külön törvényszékekre, hogy a most divatozó szóbeli eljárás szerint folytattassanak, onnan a tartományi (megyei) törvényszékekre, s csupán két különböző ítélet mellett, harmadbírósigilag a rendes főtörvényszékekre fölebbeztetvén; végül a legcsekélyebbszerű perek elintézése községi bizottmányokra ruháztathatnék, melyek rögtön (stante pede), minden formalitás

győződve, hogy nincs igazságatok? — perlekedjétek!“

AZ OLASZ ÉRTEK.

mellőzésével s főlegbezzhetetlenül határoznának titkáraik által, kiknek e célból szükséges ismeretekkel kellene birniok.

A tartományi (megyei, országos) törvényszékekhez tartozó ügyek, főbbezés utján, az illető főtörvényszékekre vitetnének, melyek az ország (lombard-velencei királyság) két fővárosában székelnének, harmadbiróságilag pedig a legfőbb udvari törvényszékekre.

Mi a perbeli eljárást illeti, kivéve a közbeszóló kifogásokat, melyek a sommás eljárás szerint tárgyalatnának, a mostani írásbeli eljárás volna elfogadható⁽¹⁾.

Elkészülvén a per ítélethozásra: a törvényszék elnöke átadná azt valamelyik előadónak, a nyilvános ülésre határozott napon leendő előterjesztés végett a birák tanácsában.

Az előadó előterjesztése és véleménye kapocs gyanánt szolgálnának az ügyvédek szóbeli vitatkozásainak illető felek érdekében: az elsőség e részben, ugy ezen, mint a felsőbb bíróságok előtt is, azon fél ügyvédét illetvén, kire nézve az előadó véleménye kedvezőtlen volna; s azon esetre, ha véleménye részben az egyik, részben a másik félre volna kedvező: azon peres fél ügyvédét, ki az ajánlott határozvány szerint, nagyobb hátrányban állana; s ha ez kétes volna, sem az ügyvédek egymás közt a fölött megegyezni nem tudnának — azt, kit a tanács elnöke a szólásra fölhíva.

Az ügyvédek vitkozásának főleg az előterjesztvény, s az előadónak arra vonatkozó véleménye körül kellene forognia.

Ily szabályok szigorú követését ohajtanók mi: mindazért, hogy meggátoltassék haszontalan olvasása az előre elkészített

(1) A periratok kézbesítéséről, s ennek költségeiről a feleknek kellene gondoskodniok. Ezáltal sokat megta-
karíthatna az állam: megszüntetvén a kiadói híva-
talokat, s azok tisztviselői jobb alkalmazásáról gon-
doskodván.

A kézbesítőknék mainap létező intézete, gyors orvoslato igényel.
AZ OLASZ ÉRTEK.

tényállásoknak, — mint azt némely országokban, hol a törvénykezési nyilvánosság divatban van, főleg másodrendű ügyvédek, gyakorolni szokták, mindpedig azért is, hogy a lehetőségig előmozdittassanak a vitatkozások, s így a határozathozásra hívott bírósági tanács elé a vitás ügy mind tény- mind jogbeli minden oldaláról ugy állittassék, hogy az a pernek a lehető legteljesebb ismeretével mondhasa ki ítéletét⁽²⁾.

A vesztes fél egyszerű panasza az alsó bíró ítélete ellen, elegendő lenne, hogy a per a főtörvényszékhez, s az esetekhez képest, a legfőbb udvari törvényszékhez is, fölterjesztessék; mely utóbbit illetőleg, a nyilvános vitatkozás majdnem egészen meg hiúsulna: ha nem teljesítették a lombard-velencei alattvalók azon ohajtása, hogy azon főméltóságú hatóság egy osztálya régi székhelyére (Veronába) visszazállittassék.

Egyébiránt nyilvános vitatkozás nem volna kötelező, hanem a felek tetszésére bizatnék, ugy, hogy azt el is hagyhatnák; és én azt hiszem, hogy azon mértékben, a melyben fog növekedni a bizalom és közbecsülés a birák iránt: fog csökkeni bennök a vágy, azoknak ügyvédek által leendő ellenőrzése után; ughogy elvégre is odajutandunk, hogy ezen intézkedés csak a fontosabb és nehezebb megoldású perek körül fog használtatni.

Itt befejezzük értekezésünket, figyelemzettvén azokat, kik a nyilvánosság rend-

(2) A bonyolultabb és nehéz megoldású perekben fölötte hasznos lenne behozni a nyomtatott perkivonatok használatát, melyek a per fölvétele előtt pár nappal a birák közt kiosztatnának; nárcsak azért is, hogy előkészítettessenek a nyilvános vitatkozások értékének kellő felfogására, s így képesekké tetessenek véleményeiknek a per bővebb ismerete szerinti előadására^(*).
AZ OLASZ ÉRTEK.

(*) Ime, a mi egykori törvénykezésünkben szokásos eljárást mily üdvösnek tekinti az olasz jogász is!

szerével összekötött, vagy abból fölmerülhető egyéb másodrendű kérdéseket is ohajtottak volna itt tárgyalva látni, hogy a mi célunk csak az elvnek megvitatása volt; s hogy az azzal kapcsolatban levő részletek és kérdések terjedelmesebb fejtegetést igényelvén: túlhaladják a hirlapi tért.

Ha a nyilvánosság elve egyszer megállapíthatnánk: megtörténhetnék, hogy e tárgyra visszatérve, értekezésül tűznők annak némely fontos következményeit, mint olyanokat, melyek a rendszer egyszerűsítésére, s így a jó igazságszolgáltatás lehető biztosítására szolgálnának.

Most bevégezzük e tárgyra vonatkozó elmélkedéseinket, azon kérelemmel a népek kormányzó- és törvényhozóihoz: vegyék fontolóra, hogy nincs áldozat, melyet bőségesen meg nem jutalmaznának a helyes igazságkiszolgáltatás előnyei; hogy „a bíróságok — mint Verulami Baco mondja — horgonyai a törvényeknek, mint a törvények horgonyai a köztársaságnak;“ hogy nincs, mi inkább compromittálná a királyiszék szilárdságát, mint az igazságnak rossz kiszolgáltatása, mihez képest fölötte bölcsen választá az örökemlékezetű I. Ferenc császár ama híres jelmondatot címerébe: „Justitia regnorum fundamentum.“

*

Eddig az olasz jogtudós értekezése, melyet az említett milanoi lap után egész hűséggel terjesztettünk t. olvasóink elé.

Visszapillantván azokra, miket e tárgy körüli fejtegetésünkben lapunk tavali folyamának 8—11. számaiban elmondottunk, örömmel tapasztaljuk, hogy nézeteink — a dolog lényegét tekintve — majdnem minden pontban találkoznak az övéivel: kivéve a költségek kérdését, melyre nézve egyébiránt szintén tökéletesen osztjuk az olasz értekező véleményét; csak hogy mi, a bírákat és ügyvédek illetőleg sem bocsátkozánk oly részletes fejtegetésbe, mint ő.

Egyébkint pedig oly alaposaknak, oly meggyőzőknek hisszük az okokat, melyek itt a nyilvánossági rendszer behozatala mellett felsoroltatnak, hogy lehetetlen újlag ki nem fejeznünk azon forró ohajtásunkat: vajha a bölcs törvényhozás, méltánolván ezen védveket, mielőbb változtatson a mai rendszeren, melynek árnyoldalairól, talán birodalomszerte, egy a hit, egy az érzelem!

CSÁSZÁR.

Váltójogi kérdés.

A Pprdt. 548. §-a által értett házastársokra nézve fennálló kiváltság a személyi (váltó) fogásról, érthető-e oly özvegyre, kinek ellátatlan gyermekei vannak?

Azon nézet mellett, mely e kérdésre „nem“mel válaszol, körülbelől következő védvek hoztak fel:

1) a Pprdt. 548. §-a nem özvegyekről, hanem határozottan házastársakról szólván: annak rendeletét, pusztán emberiségi szempontból, oly távolságig kiterjeszteni nem lehet, hogy ezen terjeszkedés ürügye alatt az özvegy váltóadós a Vrsz. 2-ik cikkében fenekelő szigor alól egészen megszabaduljon;

2) a váltóadósnak személyével való felelőssége a váltószigort képező egyik főszabály, a Pprdt. 548-ik §-ának esete pedig amattól csak kivételesen eltérő jogkedvezmény levén: a mennyiben épen a kivétel szentesíti a törvényt, annak alaprendelete szorosán, és szószerint értelmezendő;

3) az élő házastársak, és például valamely özvegy anya között, márcsak annyiban is különbség létezik, hogy ennek az Áptkv. 211. §-a szerint gyám-társ rendelendő, ki mellette, a 212. §. szerint, törvényes tanácsadóképp állva, vele az ellátatlan gyermekek nevelése körüli gondokat megosztja; és végül,

4) ha az özvegy váltókötelezettséget vállalt, alávetette magát mindazon súlyos következményeknek, melyek őt, nem-fizetés esetében, többek közt, a Vrsz. 2-ik cikkében kimondott szigorral is utólérendik.

Ha a törvény hideg betűjét tekintjük, a főnnebbi védveket sokban alaposaknak találándjuk; azonban ha azok alatt a törvény szellemét s indo-

kát kutatjuk, nem lehet, hogy ellenkező meggyőződés ne keljen föl bennünk; mert

A Pprdt. idézett 548. §-a azt mondja, hogy „oly házastársak ellen, kiknek ellátatlan gyermekekről kell gondoskodniok, a személyi fogságot sem biztosítás végett, sem végrehajtás útján egyszerre elrendelni nem lehet, hanem azok egyikének a gyermekek javára szabadságban kell hagyatnia.“

A törvény ezen szövegének kétségkívül alapul van fektetve a humanitás elve; mert az abban kimondott jogkedvezmény nem a házastársak egyikét vagy másikat, hanem azoknak ellátatlan gyermekeit illetvén meg: a törvényhozó ezen kegyeletes intézkedése egészen azonos az Áptkv. 22-dik §-ában kimondott azon magasztos elvvel, mely szerint fogantatása időpontjától fogva, még a nem született gyermeknek is jogos igénye van a törvény ótalmára, az állam védekére; márpedig, ha a szülők egyike csak azért hagyandó szabadon, hogy megszületett, de magokkal még jóttehetetlen gyermekeik ellátás nélkül ne maradjanak — azokról különben a törvény levén köteles gondoskodni — hogy lehetne az egyetlen szülőtől megtagadni e jogkedvezményt szintén ellátatlan gyermekei tekintetéből? — ki kell tehát, igen is, terjeszteni a törvény ezen rendelkezését a humanitás nyomán egészen odáig, a meddig az ellátás szüksége terjed, ha ezáltal az egyetlen szüle felszabadulna is a törvény szigora alól, mint felszabadul alóla az államhivatalnok, vagy lelkész, a kire ezen jogkedvezmény szintén ugy a nyilvános jog elvein származik át, mint amarra.

Nem vonjuk kétségbe, hogy a törvény, főképp melyet még kivétel is szentesít, szorosán és szó szerint értelmezendő; de ebből még csak az következik, hogy annak hideg betűje nyomán az egyedül álló özvegy, számos ellátatlan gyermekei fölött való gondjai mellett is, áldozatául eshetik a szigorú értelmezésnek; azt azonban, hogy ezt a törvényhozó is így akarta légyen, egész biztossággal állítani csakugyan nem mernők: mert ez esetben azt kellene kétségbe vonnunk, hogy az 548. §. jótékony intézkedésének alapja az emberiségi szempont légyen, e fölött pedig kétséget emelni már talán csak annál fogva sem lehet, minthogy különben kétségbe kellene vonnunk azt is, hogy az idézett törvény valóban létezik, vagy elhinnünk, hogy feladata tévesztett.

Azok ellenében, kik védveikkel az özvegy nő gyámtyársára támaszkodnak, csak azt jegyezzük meg, hogy a gyámtyárs tanácsadója ugyan az

anyagámnak, de arra kötelezve nincs, és nem is lehet, hogy az ellátatlan gyermekek élelmezéséről kenyérkereső atyakép gondoskodják; a szülők egyikét szabadon hagyatni rendelő törvény szelleme pedig ép ez irányban nyújtja jótékonyosságát: mintegy előrelátólag intézkedve arról, hogy a magáról gondoskodni még nem képes gyermek az élet legelső szükségait ne legyen kénytelen nélkülözni, vagy azok nélkülözésében ne legyen kénytelen elveszni; egyébiránt a férj ép ugy özvegységre juthatván, mint a nő, s az ellátatlan gyermekek tekintetében ez mindegy levén: a mennyiben a törvény e mellé gyámtyárst mindamellet sem rendel: a gyámtyársra támaszkodó okoskodás — ugy tartjuk — pusztá elmefuttatás; — de

Nézetünk szerint, azon okoskodás sem állja ki a tűzpróbát, hogy az özvegy, ki magára váltókötelezettséget vállalt: magára vállalta egyúttal azon súlyos következményeket is, melyek őt, nemfizetés esetében még személyes szabadságától is megfoszthatják; mert hisz ép így áll a dolog mindazokkal, kik ellen a Pprdt. 548. illetőleg 460. §§-aihoz képest, a személyi fogság semmi esetben el nem rendelhető; pedig a törvény szigora ezeket is ép így megilleti, ha magokra váltókötelezettséget vállaltak, mint megilleti az özvegycet, kinek ellátatlan gyermekei vannak; ha tehát amazok mindamellet is fogságmentesek lehetnek, mert így áll érdekében a nyilvános jogot személyesítő államnak: mit sem félünk a következtetés gyanújától, ha az özvegy szülét is fogságmentesnek szeretjük tartani, midőn iránta — ellátatlan gyermekei tekintetéből — az állam ugyanazon érdeke forog fenn.

SZINOVÁ CZ GYÖRGY.

J o g e l v e k , a cs. kir. legfőbb és semmitő-törvényszék által határozatilag kimondva.

— Folytatás. —

83) Az Áptkv. 1284—1286. §-aira. — Ha valamely életjáradéki szerződés azon föltételt tartalmazza, hogy az életjáradék késedelmes fizetése esetére a szerződés megszüntetendő, és a kapott tőkepénz visszafizetendő leend: ugy azon esetre, ha az életjáradék eladója csőd alá jut, ez a csőd alatt is fizetendő; ellenkező esetben az életjáradéki szerződés megszüntetendő, és a csődtömeg kötelezendő az életjáradék vevőjének a kapott tőke-

pénz visszafizetésére; föltéve, hogy ez követelési jogát kellőkép fölszámította.

— Határozat: 1851. october 30-ról; 8845. sz. a. —

84) Az Áptkv. 1305. §-ára. — Valamely vizgát- vagy töltésnek a folyó partján készítése, vagy fölemelése oly célból, hogy ezáltal a földek a vizáradástól mentesíttessenek, a túlpart birtokosai által azon alapon meg nem támadható, hogy a vízveszély rájuk nézve fenyegetőbbé lön, sem pedig a „Regolamento giudiz. 68. §-a (tit. 72.) ide nem alkalmazható. Sokkal inkább érvényes itt az Áptkv. 1305. §-a, s az ellenfeleknek a munka meggátlása végett külön jogot kellene kimutatniok.

— Határozat: 1851. nov. 28-ról, 9881. sz. a. —

— Folytatjuk. —

Törvénykezési csarnok. Végtárgyalási ülés a szajnai eskütszék előtt Párisban, f. évi február 26-án.

TÁRGY: a f. évi január 14-én Napoleon császár élete ellen elkövetett merénylet.

VÁDLOTTAK: Orsini Bódog, Pierrri József-András, Rudio Károly és Gomez Antal⁽¹⁾.

CHAIX D'ESTANGE, főügyész vádbeszédének fő helyei⁽²⁾.

„Szólani kezdvén ez ügyben, oly zavart érzek, melyet önök, remélem, könnyen meg fognak érteni. Ki kell mutatnom önök előtt, hogy a császár élete ellen összeesküvés történt, hogy ez f. évi január 14-én rögtön kiütött. De mit is mondhatnék én minderről, a mi önök előtt már tudva nem volna? s mikép bizonyítsam azt, mi a napfénynél világosabb?

„És mégis kötelességem e vádnak mind láncolatát, mind összeségét önök elé terjeszteni.

„A császár kormánya, ama forrongásokból és rendetlenségekből születve, melyeknek sajnos emlékezete mainapig is él bennünk, mindenekelőtt az általános szavazatra támaszkodott. A kor-

⁽¹⁾ A két előbbi (Orsini és Pierrri) f. hó 13-án reggeli 7 órakor kivégeztetett; Rudio halálbüntetése változtatást nyert.

SZERK.

⁽²⁾ Miután az ezen merényletre vonatkozó események több részletét már közlöttük (lásd különösen e lapok f. é. 45. számát): helyén hittük adni ezen vád-, mint szintén az arra következett védbeszédet is, annál inkább, mivel azok lapunkban egészen helyökön vannak; és még azért is, hogy a vád- és védszónoklatok nálunk föltötte ritkák levén, legalább idegen példákkal szolgáljunk, mikor arra alkalom adódik, t. olvasóinknak.

SZERK.

mány ezen erejének köszönheti Franciaország, annyi nyugtalanság után, békéjét benn, nagyságát és túlsúlyát künn, miket nem lehet kétségbe vonni. De a féktelenség harcosai, felbátorítva a nagyon is engedékeny kormányzat s a kimeríthetetlen kegyelem által, fegyvereiket nem tették le; hanem újjá szervezve csapataikat, szavok egyre vakmerőbb, fenyegetődésök egyre hevesebb lön, és elfeledték azon szót, mely egykor Franciaországot megnyugtató, így hangzott: „Ideje, hogy a jók megnyugodjanak, s a gonoszak reszkessenek.“

„Nem akarom ismételni az elmondott vakmerő beszédek, melyeket csaknem nyilvánosan tartottak: „Mí a magunk dolgában bizonyosak vagyunk, mondák a vakmerők; mí azon embert kézrekerítjük, habár egész városrészt kellene is szétrombolnunk vagy vérbefojtanunk!...“ Valójában, a császár volt az, kit ezen emberek kézrekeríteni, meggyilkolni akartak, mert szerintök is, ezen fejedelem az európai társadalom ívezetének zárköve, s hitték, hogy a gyilkosság által támaszthatnak általános fejtelenséget. Kétségbeesett kilátás! Gyalázatos segédeszköz! igen illő az ily ügyhez és azokhoz, kik azt szolgálják! De ezen alkudozásokat és összeesküvéseket nem franciák, és nem Franciaországban szövék, hanem Angliában, azon védő törvények árnya alatt, melyek szokásainkkal, szellemünkkel, intézményeinkkel ellenkezni látszanak, de a melyekről én nem akarok semmit szólni, minthogy roszul ismerjük azokat, és mert elvégre is egy nagy nép törvényei.

„Ott látjuk, uraim, mikép forralták a vádlottak e vad összeesküvést; mikép határozták el annak végrehajtását, s mikép oszták ki mindeniknek ez összeesküvésben a maga szerepét. Élén a tettnek, mely azt követé, Orsini áll.“

Itt a főügyész röviden, hanem élesen vázolja Orsini életpályáját, az önmaga által megírtak nyomán, mely önéletiratot „regényesnek“ mond, és sorban jellemzi a többi vádlottakat is. — Majd folytatja:

„Orsini volt az, ki először is pénzt adott, aztán hamis útleveleket osztogatott s a gyilkoló bombákat megrendelte. Ő volt az is, ki a gyilkosokat a francia határokig kísérte.

„És most, uraim, szóljunk az összeesküvés előkészületeiről, elemeiről, és annak végrehajtásáról. Orsini kikacagá Mazzini hiú kísérleteit; megveté a rendes eszközöket: ő a vegyészethez folyamodott; kegyetlen terve kivitelében oly személyeket is érnie kellett, kik előtte is ártatlanok valának: hanem ő ettől nem borzadt vissza; hogy

kitűzött áldozatát annál biztosabban utolérhesse : mit gondolt ő a halállal, az öldökléssel, a patakzó vérhabokkal, s egész városrészek szétrombolásával?!

„A merénylet napját várva : a boulognei erdőben sétáltak, a császárhoz közeledének. „Ez nem fél,““ mondá Pierri. — Ha szive volt volna : ennyi bátorság lefegyverzendette őt! „Ő nem fél!““ De a császár ezen bátorsága még reményt öntött beléjük. Ő nem fél, következőleg mi biztosak vagyunk, hogy hozzá juthatunk.

„Arra szánják tehát magokat, hogy revolve-reket vásároljanak. A bombákon kívül, még több fegyvert is akartak szerezni. Ha a császár az első csapás alatt el nem esik : az övéi közt ölendették meg őt. Miután mindent előkészítettek és elrendeztek, a bűn napját megelőző estve az egyik boulevardi színházba mentek, hogy ott a „Berline de l' Emigré“t lássák. Minő nyomorúság, mitől függ a birodalmak sorsa ! Ha elgondolom, hogy ily emberek a császár kormányát megváltoztathatták, a világ biztosságát felforgathatták volna : akkor megkísérlelném, nem az isteni gondviselést szidalmazni, hanem benne kételkedni ; ha e gondviselés ép itt oly hatályosan nem nyilatkozik vala, hogy azt, mely a császár életét oly fényesen ótalmazta, el nem ismernünk, nem áldanunk, lehetetlen.

„Tudták-e ők, hogy a császár január 14-én az operába fog menni? Mindenki tudta. Orsini, aznap délelti 4—5 óra között, hazamegy ; az összeesküvők 6—7 óra között a Monthabor-utcában vannak. Nemsokára kettejüket a császári lépcsőzet alján találták : Rudiot és Pierrit. Onnan nem akartak távozni. Miért e türelem nélküli kíváncsiság? Kiről tehetnék ezt föl, ha csak orgyilkosokról nem? E kettőnek kellett lenni, kik a monthabor-utcai korezmából kijövének, hogy a hely körül szemlélődjenek, s hol másik két társuktól elváltak. Ennél semmi sem természetesebb és egyszerűebb. Nyolc óraker az állomások ki voltak jelölve. Gomez veti az első bombát. Mellette áll Rudio s ennek oldalán Orsini : szájjal, kézzel buzdítva s bátorítva őket. A császári bemenettől valamivel távolabb áll Pierri. Körülöttök gyermekek, kiknek szavát hallják, ifjak, szűzek és öregek ; de őket e környezet nem indítja meg : fásultak, kegyetlenek maradnak. Halált, pusztulást, öldöklést hozandnak ők e tömeg közé, mely ünnepiesen vig és derült, s csak akkor távoznának, ha majd elborították ez utcát hullákkal, elárasztották azt vérpatakkal!

„A császár kocsija megjelent. Az első bombát veti Gomez, a másodikat Rudio, a harmadikat

Orsini ; eziránt semmi kétség. Miért nem veté ez a másikat is? Azért, mert a sebesültek közepett, kik a bomba- és kocsidarabok által borított kövezeten vergődtek, azok, kiket megölni akartak, megszabadultak ; s nyugodtan és megmentve csak azokra gondoltak, kik lábaik előtt feküdtek. Azért, mert az isteni gondviselés pajzsa védte őket : ezt e napon mindenki láthatá.

„Vajjon nem az isteni gondviselés szemmelátható csodája ismerhető-e föl ebben? Im, Pierrit, ki a leghevesebb volt, azon egyetlen ember megismeri, ki Párisban emlékezetét arcvonására megtartá. Nem csoda-e ez? Orsini két bombával van fegyverkezve ; mintha látnám, mint nyomúl elő, hogy a legbiztosabb csapást adja — s im az áldozatok között ő maga is sújtatik : homlokán sebet kap, véres fátýol borúl szemekre, mit az isteni gondviselés bocsátott oda, megakadályozandó, hogy bűnét egészen bevégezze!

„Most önök mindent tudnak : összeesküvést, merényletet. Lehet-e itt helye a kétségnek, a kíméletnek? Kell-e ezen kérdést vitatnom? Mit lehet felhozni? Gomez és Rudio részéről fiatalságukat? Hát oda jutottunk-e, hogy ily életkorban azért, a mit teszünk, nem vagyunk felelősek?... Alárendelt állásukat, szükségöket, nyomorukat? Ha ezt megengedjük : nincs többé igazságszolgáltatás a világon, a büntetés többé lehetetlen! Mentségül azt-e, hogy elesábitották őket? De hisz ők magok jártak a bizalom után. Ez történt Gomezzel, ez történt Rudioval. Rudio szolgálataért díjt kapott. Ő nemes olasz család gyermeke, s a vérdíjt kezébe fizették le. Gyöngék voltak? vigyázzanak, uraim! van itt egy más ember, ki mindig azt mondja : „Én senkit sem vádolok!“ Ez Orsini, ki tegnap hallván őket, hogy mit beszélnek, gúnyos mosolylyal mondá : „Ők nem gyermekek ; igen jól tudták, hogy mit cselekesznek.“

— Vége a jövő számban. —

Rögtön-birosági ítélet.

V* J* f. évi február hó 5-ikén rablás büntette miatt életfogytiglan tartó súlyos börtönre ítelt; H*, csufnéven Cigány Ferenc és egy Miska nevű somogy megyei gonosztevő, egy társaságban 1857. évi május 22-én Kovács vagy Drótos János pusztakozmadombjai kanászt, a pusztakozmadombjai erdőn megtámadták, s agyonlövással való fenyegetésben nyilvánult erőszak használata mellett a fához vezetvén, ott őt a fa átölelésére kényszerítették, s azon állapotban a fához kötözvén : in-

góságaitól megfosztották s az őrizete alatt levő sertésnyáját hatalmokban kerítették; Bálint Annát pedig a gonosztevők közül ketten a földhöz lekövekelvén: ellenállásra képtelenné tevék, s őt ily állapotban házasságon kívüli elhálásra használták s ezután a sértett feleket gyötrelmes állapotukban elhagyták.

V* J* utóbb M* J* szökött katonával, Porkoláb Ferencel, P* M*-mel és Takács vagy Ducsi Jánossal szövetkezvén, ezek társaságában fegyveresen csavargott; múlt évi szeptember hónap 22-ike éjjelén a szent-kozmadombjai legelőn lovaikat őrző több pásztort megtámadtak, s gyilkos fegyverekkel történt fenyegetés, s Páles Mihálynak és Virrasztó Ferencnek megverése mellett, Páles Mihályt, Virrasztó Ferencet, Jánosa Józsefet 10 ez. frt. értékű szüreiktől, Rozsonics Józsefet szintén szüretől, mely 3 ez. frtot ért, megfosztották.

Utóbb ezen rabló-bandához D* M* is csatlakozván, elhatározták, hogy Nagy István, alsó-patyai vasmegyei földbirtokos urat kirabolni fogják; e végett múlt évi szeptember hó végével hatan együtt, Porkoláb Ferenc főcinkos vezetése alatt, a dobronyi erdőből, melynek tájékán rendszeren tartózkodtak, Patyra indultak; azonban, mivel a háznál sok kukoricafosztó volt, a rablást véghezvinni nem mervén: visszajöttek Zalamegyébe, hol ismét a dobronyi erdőben tanyáztak, itt M* J*, V* J*, P* M* és T* vagy D* J* rablók előre tett összebeszélés után, Porkoláb Ferenc rablóvezért agyonlőtték, s ingóságaitól megfosztották.

Végre 1857. évi október elején V* J* és P* M*, M* J*, D* M* és T* vagy D* J* társaságában, ismét Patyra indulván, ezen alkalommal október 9-én, esti 8 óra körül, a már előbb tervezett rablást gyilkos fegyverekkel történt fenyegetés, a házi népnek megköltözése és megverése mellett véghezvitték; Nagy Istvánt 2200 ez. frt. készpénzétől bankjegyekben, mintegy 3000 ez. ft. ezüst pénzétől, körülbelül 1200 darab aranyától, 36 ez. frt. értékű dupla-, 16 ez. frt. értékű egyesövű puskájától és 14 ez. frt. értékű ezüst zsebórájától megfosztották.

M* J* és D* M* már előbb kézrekerítettvén, f. évi január hóban, a Sümegen tartott rögtönítélő-bíróság által kötél általi halálra ítéltettek, és azon hónap 12-én kivégeztettek. V* J* és P* M* szintén kézrekerítettvén, büntetteiket a tanúk eskü alatti vallomásaival egybehangzólag megvallozták, mihez képest V* J* a btkv. 190. 192. 194. és 195. §§, P* M* pedig ugyanazon törvény 190.

192. és 194. §§-ai által a tiltott rablás büntetteiben, mint közvetlen tettesek bünösöknek nyilvánítottak, s mindketten a bprdt. 284. 410. §§-aihoz képest, összefüggésben a btkv. 13. §-ával, kötél általi halálra ítéltettek.

Mely ítélet alulirt napon délben, először P* M*-en, azután V* J*-n végrehajtatott.

A zalaegerszegi cs. kir. megyei törvszék, mint rögtön-ítélő bíróság.

Zala-Egerszeg, 1858. évi mártius hó 12-én.

Báró APÓR SÁNDOR,
cs. kir. megyei törvényszéki ideigl. elnök,
mint a rögtön ítélőszék elölője.

Kinevezések.

— Az igazságügyminiszter RAJKOVITS Márk figyelt, ideiglenes törvényszéki segédde a pesti orsz. törvényszékhez kinevezte.

— Az igazságügyminiszter BÉLER Frigyes figyelt a pozsonyi orsz. főtörvényszék területén, a komáromi járásbírósnál megürült tollnoki állásra kinevezte.

— Az igazságügyminiszter ADDA Elek ideiglenes országos törvényszéki tanácsost a pesti orsz. törvényszéknél, végleges orsz. törvényszéki tanácsossá jelen szolgálati helyén meghagyással, és TAKÁCSY Ignác székesfehérvári megyetörvényszéki tanácsost, ideigl. orsz. törvényszéki tanácsossá a kecskeméti megyetörvényszékhez kinevezte.

— A budai cs. kir. helytartósági osztály elnöksége POMÁZY Antal III. oszt. cs. kir. szolgabíróhivatali irnokot Csongrádon III. oszt. cs. kir. megyei irnokká a Jász-Kún cs. kir. főkapitánysághoz kinevezte.

Csödnnyitások:

A pesti cs. kir. orsz. törvényszéknél.

M a y r Ignác fűszerkereskedő minden vagyonára. Bejelentés f. évi június 1. Perügyelő: A g á r d y Mihály h. ügyvéd.

F r i e d m a n n Márk minden vagyona ellen. Bejelentés f. évi június 1. Perügyelő: A g á r d y Mihály h. ügyvéd.

A nagykallói cs. kir. megyetörvényszék részéről L ö v e y László, lövei földbirtokos vagyona ellen. Bejelentés f. évi jun 23. Perügyelő: I g a z György nagykallói ügyvéd.

A nagykarolyi cs. kir. megyetörvényszék részéről M a r s c h a l k o Sámuel nagykallói pékmester összes vagyona ellen. Bejelentés f. évi május 17. Perügyelő: N a g y Lajos h. ügyvéd.

A karádi cs. kir. szolgabírói hivatal, mint bíróság részéről: R i m m e r János bagodi birtokos minden vagyona ellen. Bejelentés f. évi april 30. Perügyelő: M i k l ó s György h. ügyvéd.

Az élesdi cs. kir. szolgabírói hivatal, mint bíróság által: J á k o b József nagybáródi lakos minden vagyona ellen. Bejelentés f. évi május 3. Perügyelő: M i s k o l c y György h. ügyvéd.

- A szegszárdi cs. k. megyetörvényszék részéről: Szalaya János és neje Licsek Amália kétyi közbirtokosok minden vagyona ellen. Bejelentés f. évi máj. 31. Per-
ügyelő: Haidekker Károly h. ügyvéd.
- A kisvárdai cs. kir. szolgabírói hivatal mint bíróság részéről: Rosenbaum Jakab mándoli kalmár minden vagyona ellen. Bejelentés f. évi ápril 28. Per-
ügyelő: Komjáthi Pál h. ügyvéd.

Gondnokság alá helyezés.

- A Pest városi gyámbizottmány részéről Harris Szilárd magánzó, bíróilag megállapított elmebetegség miatt gondnokság alá helyezettén: gondnokává Harris János orvostudor nevezetett.
- A békés-csanádi árvabizottmány, mint gyámhatóság által Penyaszkó János mezőberényi földműves té-
kozlónak nyilvánítván, gondnokául Plesovszky Mihály nevezetett.
- A pozsonyi cs. kir. országos törvényszéknek f. évi 1570. sz. a. határozata folytán özvegy gróf Zichy Józsefné szül. Majthényi Adél asszonyság, bíróilag par-
zarlónak nyilvánítván: gondnokául Samarjya Károly pozsonyi ügyvéd nevezetett.
- A marmaros-megyei cs. kir. törvényszék f. évi 498. sz. a. határozatával jódi lakos Plesz Anna, törvényesen megállapított bányasága miatt gondnokság alá helyezettén: gondnokául Barsányi Jakab nevezetett.
- A szombathelyi cs. kir. megyetörvényszék f. évi 781. sz. végzése folytán Binder János kábaság miatt gond-
nokság alá helyezettén: gondnokául édesanyja Binder Jánosné szül. Zakerlin Anna és gondnok-
társul Binder Antal rakicsáni tisztartó nevezetett.

Felhívások.

- A szatmári cs. kir. megyetörvényszék által felhivatnak mindazok, kik az 1857. dec. 5-én végrendelet nélkül elhunyt szatmári földbirtokos Darvay Ferenc hagyatékához igényt tartanak, hogy ebbeli igényeiket f. 1858. é. apr. 1. napjáig okvetetlenül bejelentsek.
- A szegedi cs. k. megyetörvényszék által közhírré tétetik, hogy az 1856. év december 28-án végrendelet nélkül elhunyt Batta Pál egyik oldalán örökösödő test-
vérének, Batta Andrásnak, holléte nem tudatván: ugyanő fölhivatik, hogy egy év alatt örökösödési nyilatkozatát a szegedi cs. kir. megyetörvényszéknél szóval vagy írásban jelentse be.

A keszthelyi cs. kir. szolgabírói hivatal által Puli Jánosné unokái: Puli József, László, Elek, György, Ignác, István, János, Eleonora, Mari, Borbála és Rozália, vagy ezek gyámjai felszólítatnak, hogy egy év alatt az elhunyt hagyatéka iránt örökségi nyilatkozatukat adják be.

A zalaegerszegi cs. kir. városilag kiküldött bíróság által Stranczl János, kinek holléte nem tudatik, felhivatik, hogy az 1857-ik évben Milejben elhunyt Stranczl István hagyatéka iránti örökségi nyilatkozatát egy év alatt a zalaegerszegi cs. kir. kiküldött bíróságnál jelentse be.

A tatai cs. kir. szolgabírói hivatal által Ekk György, kinek tartózkodási helye ismeretlen, felhivatik, hogy az 1857. évben Agostyánon elhunyt Terner Éva öz-
vegy Ekk Mihályné hagyatéka iránt örökségi joga kimutatása mellett, nyilatkozatát egy év alatt a tatai cs. kir. szolgabírói hivatalhoz adja be.

A kecskeméti megyetörvényszék, mint hagyatéki bíróság részéről mindazok, kik az 1856. évi január 6-ik napján végrendelet hátrahagyása nélkül meghalálozott Acsainé szül. Csernák Anna hagyatékához bármi cím alatt igényt tartanak, ezennel felhivatnak, hogy örökségi nyilatkozatukat, örökjoguk kimutatása mellett, egy év alatt szóval vagy írásban a kecskeméti megyetörvényszéknél jelentsek be.

A nagyszombati cs. kir. megyetörvényszék részéről báró Vaiko Ballion-Ville asszony gyermekei és Gillaton Alfonse asszony (mindkettő szül. Nagant), kik állítólag Lüttichből Belgiumból származnak, s kiknek tartózkodási helyök nem tudatik, ezennel értesítettnek, hogy Nagant Ferenc cs. kir. nyugalmazott őrnagy az 1857-ik évi ápril 25-én kelt végrendeletében nekik 12,000 pft örökséget hagyományozván: részökre, saját költségökre és veszélyökre, Frankner Rudolf nagyszombati ügyvéd gondnokul kineveztetett.

A sárvári cs. kir. szolgabírói hivatal által Fejér Ignác szabólegény, mint az 1856. évben Sárváron elhunyt Fejér János végrendeleti örököse, felhivatik, hogy egy év alatt örökségi nyilatkozatát a sárvári cs. kir. szolgabírói hivatalhoz adja be.

Szerkesztői üzenet:

PACSÁRA, M* K* úrnak: Az eltévedt 27—30 szá-
makat f. hó 17-én ismét postára adtuk.

Kiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő:
Császár Ferenc.

 Figyelmeztetjük t. c. **évnegyedes előfizetőinket**, hogy megrendelések e hó végével lejárván: sziveskedjenek a jövő ápril—juniusi évnegyedre járó **3 pft.** előfizetési összeget mielőbb beküldeni, hogy a kellő példányszámokról idején gondoskodhassunk.

Szolgálhatunk mégmindig teljes számakkal a múlt évi folyamból is 2 ft. 30 krért pp.; s az ideiből egész évre 10 pft.; félévre 5 pftért. **SZERK.**

Melléklet: „Előfizetési ív a Törvénykezési Lapokra.“

Nyomatott BEIMEL J. és KOZMA VAZUL-nál. — Pesten, aldunator; a kegyesrendiek épületében. —